EBÛ ABDULLAH HALÎMÎ

Mâverâünnehr'de yetişen hadîs ve Şafiî mezhebi fıkıh âlimi. Künyesi Ebû Abdullah olup, adı Hüseyn bin Hasen bin Muhammed bin Hâlim el-Buhârî'dir. 338 (m. 949) senesinde Buhârâ'da doğdu. Orada yetişti ve kadılık yaptı. Ebû Abdullah Halimi, aynı zamanda mütekellim ve edîb idi. 403 (m. 1012) senesi Rebî'ul-evvel ayında vefât etti.

Ebû Abdullah Halimi; Ebû Bekr el-Kaffâl, Ebû Bekr el-Ürdünî, Ebû Bekr Muhammed bin Ahmed bin Harb, Halet bin Muhammed el-Hayyâm, Bekr bin Muhammed el-Mervezî ed-Dahmisînî'den ve birçok âlimden ilim tahsil etti ve hadîs-i şerîf rivâyet etti.

Kendisinden ise; Ebû Abdullah el-Hâkim, el-Hâfız Ebû Zekeriyyâ Abdürrahîm, Ebû Saîd el-Kanurûdî, Hâfız Ebû Bekr el-Beyhekî ve birçok âlim ilim tahsil etti ve hadîs-i şerîf rivâyet etti.

Ebû Abdullah Halimi, zamanının en zekîsi olup, ilim ve edebde çok yüksek idi. Hocası Ebû Bekr el-Kaffâl eş-Şâşî'nin vefâtından sonra, Mâverâünnehr'de ilmin zirvesine çıktı. Âlim, kâmil ve fazilet sahibi bir iât oldu. Mâverâünnehr'deki hadîs âlimlerinin reîsi idi.

Kendisinden hadîs-i şerîf rivâyet eden Hâfız Ebû Bekr el-Beyhekî, Ebû Abdullah Halimi için, "Ebû Abdullah şânı yüksek bir zât olup, onun sahip olduğu ilmin derecesini ve inceliğini başkası anlıyamaz" demiştir.

İbn-i Hallıkân, Ebû Abdullah için, “Maverâünnehr’de asrının hadîsi şerîf ilmi reisliği kendisiyle son buldu.” El-Esnevî ise, “Ebû Abdullah’ın eserleri çok kıymetli olup, birçok hüküm ve ma’nâ ihtiva etmektedir” demiştir.

> Ebû Abdullah Halimi’nin Enes bin Mâlik hazretlerinden rivâyet ettiği hadîs-i şerîfte Peygamber efendimiz (aleyhisselâm), “Kur’ân-ı kerîmi hatim eden kimsenin, hatimden sonra yaptığı duâ kabûl olur” buyurmuştur.
>
> Rivâyet ettiği diğer bir hadîs-i şerîfte ise Peygamber efendimiz (aleyhisselâm): “Ümmetimin âlimleri arasındaki ayrılık, rahmettir” buyurmuşlardır.

Ebû Abdullah Halimi hazretleri buyurdu ki:

“Ramazân-ı şerîf ayında, her gece gusül abdesti almak müstehabtır.”

“Necs bir şeyden buhar çıksa ve insanın üstüne gelse, eğer elbisesi yaş ise elbisesini yıkaması lâzımdır. Kuru ise elbise necis (pis) olmaz. Ya’nî yaş ayağı ile necs yerde veya halı üzerinde yürüse, yer kuru ise, ayakları necs olmaz. Yer yaş olup, ayakları kuru ise, ayakları ıslanırsa, necs olur.”

Ebû Abdullah Halîmî’nin yazdığı eserler Minhâcüddîn (Usûl-i din hakkında), Âyât-üs-sâati ve Ahvâl-ül-kıyâmeti kitapları meşhûrdur.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tabakât-üş-Şâfiiyye cild-4, sh. 333

2) El-Bidâye ven-nihâye cild- 1, sh. 349

3) Şezerât-üz-zeheb cild-3, sh. 167

4) Mu’cem-ül-müellifîn cild-4, sh. 3

5) Tezkiret-ül-huffâz cild-3, sh. 1030

6) El-A’lâm cild-2, sh. 235

7) Tam İlmihâl Se’âdet-i Ebediyye sh. 1010, 417